

HOVAWART

30

Ledencontactblad
Hovawart Bond Nederland

Zomer 2023

Lidmaatschap en contributie
De contributie bedraagt € 35,- per jaar, vooraf te voldoen. Gezinslidcontributie € 5,- per jaar.

Adreswijziging, aanmelding en opzegging: pmeesterhovawartvereniging@gmail.com. Opzegging lidmaatschap kan schriftelijk of per e-mail en op elk moment conform de statuten van de vereniging. Zie voor meer info hovawartbond.nl, startpagina, rechterkolom bij het inschrijfformulier.

Lovense Kanaaldijk 40
5015 AK Tilburg, NL
www.hovawartbond.nl

Kamer van Koophandel nr. 60877707
IBAN/SEPA Nummer: NL59INGB0006542675
BIC Nummer: INGBNL2A
Banknaam: ING BANK N.V.

Bestuur

- Kees van Gorp, voorzitter
- Kees van der Sar, secretaris
- Camiel Daamen, penningmeester
- Christel van de Westelaken, vice-voorzitter
- Hetty Slaats, bestuurslid

Voor de portefeuillevverdeling van het bestuur zie hovawartbond.nl, Algemeen, Bestuur.

Commissies

- Jacqueline Wullms, fotografie
- Bas Elings, medisch advies (vragen via bestuur)
- Rob Joosten, medisch advies (vragen via bestuur)

Team Gedragstesten

- Annemiek Kliebisch, Groep + neusaanleg
- Jan v Doremalen, Groep + optische prikkel + akoestische prikkel
- Hans Wullms, Groep + optische prikkel + akoestische prikkel
- Ylena Somers, Groep + spelen vreemde persoon
- Kees van der Sar, algemeen + binnenkomen + begeleiding
- Christel van de Westelaken, algemeen + buitdrift + spelen vreemde persoon
- Hetty Slaats, algemeen + schrijver
- Kees van Gorp, algemeen + verdedigen van eigenaar
- Jacobien Uenk-Wagemaker, algemeen (aspirant tester)
- Jacqueline Wullms, fotografie

Bijdragen voor clubblad zenden naar:
kopijclubblad@gmail.com

© UIT DIT CONTACTBLAD MAG U NIETS
OVERNEMEN ZONDER
VOORAFGAANDE TOESTEMMING

Voorwoord

Beste leden,

De vakantie staat voor de deur, er zijn al een aantal activiteiten geweest en er staan er ook nog een aantal op de rol! Voor het eerst willen we een dekruen- en toekomstige dekruenpresentatie organiseren. Op de ALV is aangegeven dat hiervoor belangstelling is. We hopen dat de reuen die op onze dekruenlijst staan, aanwezig zullen zijn en natuurlijk hopen we ook een aantal jonge reuen te kunnen verwelkomen. Heeftook u er wel eens over gedacht of u de hond wel of niet wil inzetten, heeft u vragen over het inzetten, kom naar deze bijzondere dag en schrijf ook uw hond in. U krijgt informatie en er is voldoende tijd om vragen te stellen. Besef dat we dekruen nodig hebben om ons ras te behouden en indien mogelijk te verbeteren. Lees verder in ons blad meer over de dekruendag.

Persoonlijk organiseer ik ook een trainingsweek van 24 tot en met 28 juli. Er hebben zich reeds 17 combinaties aangemeld. Meer info vindt u op het mededelingenbord bij de kantine of op aanvraag. Stuur mij hiervoor een berichtje per WhatsApp of e-mail.

Kees van Gorp

Hondenetiquette

deel 1

Christel van de Westelaken

Houd wandelen met je hond leuk: voor jezelf, voor je hond en voor anderen

Gebeurt het je wel eens dat je tijdens een wandeling met je hond onaangenaam verrast wordt door hondeneigenaren die het niet zo nauw nemen met de algemene omgangsvormen op hondengebied? Of dat je als ruiter of wandelaar zonder hond opgeschrikt wordt door een op je af rennende hond, terwijl de eigenaar je geruststellend toeroept: "Hij doet niks hoor!" Hiervoor hebben we de hondenetiquette in het leven geroepen.

2 miljoen honden in Nederland

Er zijn meer dan 2 miljoen honden in Nederland en dat is veel! Helaas blijkt dat het onderlinge contact tussen deze honden, hun eigenaren en de rest van de samenleving niet altijd vlekkeloos verloopt. Dit levert stress, ruzies, nare situaties en zelfs vechtpartijen op, zowel tussen honden als ook tussen mensen onderling... helaas.

Dit kan echt anders. Kennis en begrip zijn belangrijk om dergelijke situaties te voorkomen.

We geven je 10 tips om beter rekening met elkaar te houden, 5 tips in deze editie en 5 tips in de volgende editie.

Tip 1. Houd je hond zichtbaar onder controle bij het passeren van ruiters, fietsers, wandelaars en joggers

Je bent aan het paardrijden en je paard is vorige week opgeschrikt door een op je toerennende hond, waarvan de eigenaar nog riep: "Hij doet niks, hooooor!!" Als reactie gaf je paard een trap naar achteren en jij was als de dood dat je paard de hond geraakt had! Je rijdt nu weer in het bos en je kijkt steeds om je heen, omdat je bang bent dat er weer een hond aan zou kunnen komen rennen en je paard wellicht nu wel raak trapt vanwege de ervaring van vorige week. In de verte zie je een vrouw met hond aan komen lopen, je hart begint al hoog in je keel te bonzen en je ziet al visioenen voor je van de meest vreselijke taferelen! En dan... lijnt de vrouw haar

hond aan en gaat aan de zijkant van het pad staan, zodat jij kunt passeren. Een zucht van verlichting ontsnapt je mond en dankbaar kijk je haar aan, terwijl zij vriendelijk groet: "Fijne rit!". Wat een opluchting!

Dit geldt natuurlijk ook voor fietsers, wandelaars en joggers, ook zij kunnen deze zucht van verlichting gebruiken!

Tip 2. Lijn je hond aan als je een andere aangeliijnde hond passeert

Stel: je hond is onlangs aan een nek-hernia geopereerd. Je loopt samen met hem buiten. Aangeliijnd, omdat je hond niet te veel belast mag worden. Dan zie je iemand tegemoetkomen met een loslopende, vrolijke hond. Je roept nog toe: "Wil je je hond even bij je houden?" En je krijgt als antwoord – vlak voordat de vrolijke lomperik op je hond duikt – "Hij wil alleen maar spelen hoor!!" En jouw hond gilt het uit van de pijn, omdat de lomperik alleen maar wilde spelen.

Je weet niet waarom de andere hond

aangeliijnd is! Deze kan oud, loops, kreupel of agressief naar andere honden zijn. Help elkaar en lijn je hond altijd aan als je een aangeliijnde hond passeert.

Tip 3. Lijn je hond aan als je ziet dat de ander zijn hond ook aanlijnt

Een ander lijnt zijn hond niet voor niets aan! En je weet niet waarom men dat doet, alhoewel wij hondeneigenaren vaak invullen dat de

ander zijn hond aanlijnt, omdat het iets met je eigen hond te maken heeft. Ze zullen hem wel te groot, te eng of te ongehoorzaam vinden. Of...“ze zullen hun hond wel niet onder controle hebben...sufferds!”

Kortom we voelen ons of aangevallen of we vellen een oordeel over de ander. Maar...hoe eerlijk is dat? Zie het aanlijnen van de andere hond gewoon als teken dat de andere hond geen fysiek contact met de tegemoetkomende hond wil of mag. En help ze daarbij, door ook jouw hond aan te lijnen. Simpel en heel aardig naar elkaar. Zonder oordeel te vellen, gewoon aardig naar elkaar zijn.

Tip 4. Laat je loslopende hond nooit naar een aangelijnde hond toelopen

Wist je dat dit nare situaties kan opleveren? Dat honden die aangelijnd zijn, zich heel anders kunnen gedragen dan wanneer ze los zijn? En dat het een heel oneerlijke situatie oplevert? Los tegen vast? Veel stress ook, bij eigenaar en hond. Dus: houd je hond gewoon bij je als je een aangelijnde hond passeert. Wel zo aardig naar elkaar en naar de honden.

Tip 5. Laat aangelijnde honden geen contact met elkaar maken

Ik loop met mijn aangelijnde hond op een andere aangelijnde hond af en denk: “Wat gezellig, die willen vast wel even kennis met elkaar maken, want dat is toch wat alle honden willen?” Helaas mis ik alle signalen van zowel mijn hond als de andere hond, omdat ik zo gezellig aan het kletsen ben met de ander.

En plotseling: BAM! Zomaar....uit het niets! Vechtende honden aan de lijn! De riemen zijn inmiddels volledig in de knoop geraakt, waardoor de honden nog feller tekeergaan, omdat ze niet weg kunnen! Help!

Dit zijn reële gevaren van honden met elkaar laten spelen, kennismaken, laten snuffelen aan de lijn. Doe het niet! Honden reageren nu eenmaal anders aan de lijn als los, omdat ze geen uitwijkmogelijkheid hebben. Dit levert veel stress op, wat sneller kan resulteren in ongewenste situaties met nare escalaties tot gevolg. 🐾

Bron: doggo.nl (bewerkt)

Nero, de beschermengel

Cindy heeft een zware operatie moeten ondergaan. De eerste nacht moet zij in het ziekenhuis blijven. Arme Nero begrijpt maar niet waar ze is en hangt zielig op de bank naar buiten te kijken. Als Cindy de volgende dag thuiskomt, is hij door het dolle heen en wil blij naar haar springen. Dat mag natuurlijk niet, hij begrijpt het en gaat netjes zitten. Daags daarna voorzichtig met zijn allen naar het bos. Cindy kan zelf Nero voorlopig niet uitlaten, ze mag geen abrupte, plotselinge bewegingen maken en er mag niemand tegen haar aanstoten. In het bos ontmoeten ze Nero's vriendinnetje Luna. De twee rakkers hebben elkaar een week niet gezien, ze stuiwen op elkaar af en zijn volop aan het spelen en stoeien. Opeens ontwaart Luna Cindy en holt blij op haar af. Precies op het moment dat Luna opspringt om Cindy te begroeten, springt Nero hard met een grom tegen haar aan. Ze gaat tegen de grond en heeft meteen door wat de bedoeling is. Na deze stevige waarschuwing komt Luna Cindy heel rustig begroeten. De bakens zijn gesteld: Stoeien? Prima, graag! Maar niet met het vrouwtje, met

Boks

Wij, mensen, wij zijn niet zo van het vele lijfelijke contact.

Althans, wij noorderlingen. In Zuid-Europa en Noord-Afrika is dat anders.

Daar raakt men elkaar makkelijker en veelvuldig aan, een arm vastpakken, een klopje op je schouder, een warme handdruk, een lieve knuffel of zelfs een tik op je bil.

Je zou haast zeggen dat onze hovawart-kameraden zuidelijk bloed hebben. Met de stijve lichamelijke afstand van de Noord-Europeanen hebben zij hélemaal niks. Hovawarts raken je graag aan. Ze komen actief een aai ophalen. Ze houden ervan geknuffeld te worden, geborsteld en gekriebeld. Onder de kin, op de borst, de schouder, sommigen draaien zelfs hun rug nog even uitgebreid naar je toe. Of wat dacht je van voor je gaan lopen en dan de pas vertragen zodat jij wel tegen ze aan moet botsen. Ze willen niet alleen dat jij ze aanraakt, zelf weten ze er ook goed raad mee. Het liefst lopen ze regelmatig even tegen je heen aan als je een lange wandeling met ze maakt. En ook in huis: altijd moet een poot of hoofd op, tegen of onder je voet liggen. Als ze de kans krijgen, leggen ze ook hun tong tegen je huid. Een begroeting zónder lichamelijke botsing lijkt ook onmogelijk.

De meest opmerkelijke lijfelijke actie vind ik toch wel de neusstoot. Gewoon, onverwacht. Wandelt zo'n haardos rustig langs je en *buts* heb je weer zo'n neus-por te pakken. Alsof hij zeggen wil "Hé kerel, hoe gaat-ie? Tik 'm aan maat."

haar moet je voorzichtig zijn. Cindy vertelt dat Nero als pup al aanvoelde dat hij voorzichtig met haar moest doen. Hoe hoog in drift ook, hij deed met stoeien bij haar aan de linkerkant altijd voorzichtig en doet dit nog altijd. Als hij met twee poten vooruit komt aanspringen, trekt hij altijd een poot in, voordat hij bij haar is. Hij voelt aan dat hij haar links niet hard mag raken. Tot de operatie heeft Cindy Nero het meest uitgelaten. Als hij nu naar buiten moet, komt hij dat Cindy vertellen. Zij vraagt dan een van de gezinsleden hem uit te laten. Dat vindt hij okay, maar hij komt wel eerst Cindy halen om ook mee te gaan. Cindy: Ik ben heel blij met Nero, hij is geen knuffelhond, maar wel als ik pijn heb. Hij voelt dat perfect aan. 🐾

Hetty Slaats

Enkele belangrijke, te voorkomen, hondenziekten (deel3)

Bas Elings

In deze uitgave komt het derde en laatste deel van 'te voorkomen hondenziekten' aan bod, namelijk de informatie over immuniteit, vaccineren en titeren.

Maternale immuniteit (antistoffen via de moedermelk)

Pups (en veel andere diersoorten) worden geboren zonder antistoffen. Met de eerste moedermelk (colostrum) krijgen ze antistoffen binnen. Dit zijn eiwitten afkomstig uit het bloed van de moeder die slechts enkele dagen onveranderd worden opgenomen.

Na die paar dagen worden ze, net als alle andere eiwitten, in de darm afgebroken. Daarom is de eerste melk in de eerste dagen zo belangrijk. De weerstand die de pup met deze antistoffen krijgt, is afhankelijk van de weerstand die het moederdier heeft. Daarom is het vaccineren van moederdieren zo belangrijk. De antistoffen in de pup worden, net als bijna alle onderdelen in het lichaam, langzaam afgebroken en vervangen door nieuwe eiwitten. Voor de maternale antistoffen wordt een periode aangehouden van twee tot vier maanden voor ze zijn afgebroken. Dat is ook nog verschillend per ziekte (zie deel 1 en 2 van dit artikel in de voorafgaande twee clubbladuitgaven). Als de maternale antistoffen zijn verdwenen, gaat de pup zelf antistoffen maken. In de tussentijd is de pup onvoldoende beschermd en dus gevoelig voor besmetting. Daarom worden pups driemaal kort na elkaar gevaccineerd.

zinnig in plaats van vaccineren drie jaar na de laatste (cocktail)vaccinatie.

Je zou titeren ook kunnen inzetten om het effect van een vaccinatie te meten. Dat zou bijvoorbeeld zinnig kunnen zijn bij pups van 5 à 6 maanden. Bij mijn weten wordt dat slechts zelden gedaan.

De uitslag van het titeren is afhankelijk van de gemeten hoeveelheid afweerstoffen. Als de titer van een of meer ziekten laag is, zal opnieuw gevaccineerd moeten worden. Als de titer hoog is, moet over een jaar opnieuw getiterd worden.

Voordeel van titeren: je hoeft niet te vaccineren tegen een ziekte waar al voldoende afweer tegen aanwezig is.

Nadelen:

- alleen het parvo-vaccin is apart beschikbaar, tegen de andere twee ziekten is geen apart vaccin beschikbaar;
 - titeren is een onderzoek op een bloedmonster. Bloedafname is niet altijd makkelijk;
 - bloedafname en de titertest zijn duurder dan vaccineren;
 - er is geen betrouwbare test om de antistoffen tegen de Ziekte van Weil te meten.
- Omdat een vaccinatie tegen de Ziekte van Weil (leptospirose) slechts een jaar bescherming geeft, is altijd een jaarlijkse herhaling nodig.

Vaccineren

Vaccineren is van levensbelang voor uw huisdier. De hoeveelheid antistoffen in het bloed (de serumtiter) is een maat voor de afweer van uw huisdier tegen een bepaalde ziekte. Als de titer voldoende hoog is, is er een goede bescherming en is een vaccinatie tegen die ziekte op dat moment niet nodig. Als de titer niet hoog genoeg is, kan het dier besmet raken en ziek worden. De vaccinaties tegen hondenziekte, leverziekte en parvo geven hoge serumtiters. Zo hoog zelfs dat de titers, ondanks de normale afbraak in de stofwisseling, minimaal drie jaar voldoende blijven. Een herhaling van de vaccinatie tegen deze ziekten is dus eenmaal per drie jaar nodig. Sommige dieren reageren zo goed op de vaccinatie dat ze wel 5 jaar beschermd zijn tegen een of meer van deze ziekten. Dat kunnen we meten. Dat heet titeren.

Titeren

Titeren is het bepalen van de hoeveelheid afweerstoffen in het bloed. Het is alleen mogelijk voor 'hondenziekte, parvo en leverziekte (HCC). Zoals boven beschreven is titeren dus alleen

Blitz

Mireille Gadellaa

Nadat we vorig jaar helaas afscheid hebben moeten nemen, na bijna 11 jaar, van onze geliefde Engelse Setter Toos wilden we heel graag een andere hond. Vanaf het begin van de zoektocht naar een pup was, naast een heleboel andere wensen natuurlijk, een van de voorwaarden dat hij/zij niet té groot mocht worden. We hebben een campertje waar hij/zij in moet passen. Begin oktober gingen we kijken bij een nestje Hovawarts van drie weken oud. Wat waren ze leuk!!!

Onze voorkeur ging uit naar een piepklein zwart-blond reutje. OEPS! Een teefje wordt al onze maximale maat, maar ach, dit kwam vast ook wel goed. We wilden hem een originele en persoonlijke naam geven en het zou daarom Blitz worden (naar Opel Blitz brandweercamper). Na hevige protesten van onze pubers, die het een stomme naam vonden, gaven we toe, we noemden hem Frits.

Op 11 november 2022 was het zover, we mochten onze pup ophalen (voor de kenners: stamboomnaam Eeuwards Balu, zoon

van Houwaert's Ika/roepnaam Lady en Arthur vom Severinskloster). Na een paar dagen rustig thuis wennen mocht kleine Frits mee, toen de Blitz naar de winterstalling ging. Heerlijk tussen ons in liggen, naar buiten kijken en lekker slapen, wat een feest! Herrie? Schud-den? Hoezo???

Niks van gemerkt!

In het voorjaar begon het echte feest, Frits mocht mee tijdens onze weekendjes weg. Wat zijn er toch veel leuke en hondvriendelijke kleine campings op prachtige plekjes in Nederland. Een weekendje samen met andere brandweercamperaars of gewoon alleen, zodra we de camper gaan inpakken, zit hij al blij klaar om mee te gaan. Met nieuwe mensen/hondenvriendjes spelen, rennen

in het bos of bij het water, hij geniet volop. Gelukkig voor ons gedraagt hij zich keurig op de camping. Hij blaft niet en probeert ook niet achter mensen of honden aan te rennen. We gaan er alles aan doen om te zorgen dat dat zo blijft als onze Frits een Frits wordt, fingers crossed!

In het houten bakje in de cabine past Frits natuurlijk niet meer, maar achterin de camper is hij tijdens het rijden net zo relaxed. Hij is nu ruim negen maanden en terwijl hij een van de kleinste pups van het nest was, is hij uitgegroeid tot een flinke reu die hoog op de poten staat en al een schofthoogte heeft van ca. 70 cm. Aan het criterium dat hij ruim in de camper moest passen, heeft hij niet voldaan. Dat is onze eigen schuld natuurlijk. Kleine hondjes worden soms ook heel groot. Nu slaapt hij

lekker buiten (in de schaduw!) in zijn grote bench van 120 cm, mooi overdekt met een stevige hoes tegen de wind of een onverwachte regenbui indien nodig.

Formaatprobleem opgelost! Hij gaat er zonder morren in en ligt heerlijk relaxed, zelfs als er 's ochtends alweer kinderen spelen.

Met een pup/puberhond op vakantie is echt anders dan met een volwassen, welopgevoede hond. Het aan de lijn trekken (niet alleen met weekendjes weg) is met een halti neusmasker opgelost. Hij heeft zijn auto-gordel doorgeknaagd onderweg (gelijk de enige gordel in onze oldtimer camper) en heeft geprobeerd op het bed te gaan liggen. Tja, geef hem eens ongelijk! Hij heeft de afwas al eens grondig schoongelikt en hij probeerde om samen met ons te chillen in de hangmat. Lief hoor, maar toch niet helemaal de bedoeling. Van dit soort kleine opstartdingetjes hebben we geleerd en we kunnen het zelfs aanraden om te gaan kamperen met een Hovawart. Vrijwel iedere dag is het verrassend en grappig! De grote hond en de kleine camper zijn gelukkig toch een prima match gebleken. En wie weet... Frits hoort het verschil toch niet, misschien veranderen we zijn naam stiekem alsnog in Blitz!

Themadag fokkerij Fokreuen

1 oktober 2023

Kees van Gorp

In onze vereniging hebben we jaarlijks dagen die betrekking hebben op de fokkerij. Deel 1 en 2 gingen vooral over de voorbereidingen, regelgeving en opfok van de gewenste pups.

Het blijkt meer en meer dat het moeilijk is om aan goede dekreuen te komen. Enerzijds omdat verenigingen niet willen samenwerken en elkaars reglementen niet respecteren, anderzijds omdat er verkeerde gedachten rondgaan over vervelende gedragsveranderingen die er na een dekking bij dekreuen zouden zijn. Meestal zijn het politieke redenen waarom we dekreuen niet kunnen en mogen gebruiken. Natuurlijk is dit niet ten gunste van ons ras, het is zelfs een bewuste poging tot eliminatie. Dekreuen zijn noodzaak om de basis te verbreden en zo ongewenste eigenschappen minder te laten voorkomen. Dit is wetenschappelijk bewezen.

Bij Hovawart Bond Nederland zijn er veel honden die voortkomen uit een van mijn stammoeders, Houwaert's Brisca Cherise. Als de stamboom ver genoeg teruggevoerd

wordt, komt men meestal deze stammoeder tegen, in zowel onze vereniging als in de vereniging Hovawart Vrienden Nederland. In de laatstgenoemde vereniging was ik zéér actief alvorens ik de Hovawart Bond Nederland mee heb opgericht.

In onze vereniging deelt men de mening dat honden die op onze dekreuenlijst staan, via het bestuur en de fokcommissie in de andere clubs ingezet mogen worden. Wij respecteren de verenigingsreglementen van de verenigingen die de toestemming voor onze reuen willen. Andersom hebben we hier geen goede ervaringen mee. Om meer verschillende bloedlijnen binnen te halen is het verkrijgen van reuen uit het buitenland of uit niet-verbandschapsfokkerij dus echt belangrijk. Dit betekent dat als men in onze club fokt, actief gezocht moet worden naar goede dekreuen. We willen daarom ook onze derde themadag fokkerij in het teken van dekreuen laten plaatsvinden.

Daarom zal er een informatieve en inspirerende dag zijn op zondag 1 oktober 2023. We willen heel graag alle dekreuen uitnodigen om zich op een leuke ongedwongen manier te presenteren. Er zal uitleg gegeven worden over de lijnen waaruit de gepresenteerde honden komen. Er zullen foto's en filmpjes gemaakt worden van de honden en er wordt

uitegelegd waaraan de honden voldoen voor de fokkerij. Eveneens zullen er jonge reuen uitgenodigd worden om zich voor te stellen aan de fokcommissieleden. Maar het is ook de bedoeling dat fokkers en leden zich een beeld kunnen vormen van de dekreuen en hun gedachten over de verschillende honden kunnen laten gaan. We hopen op een enthousiaste opkomst van leden en geïnteresseerden. Er wordt geen deelnamegeld gevraagd, de vereniging zal certificaten voor de voorgestelde honden verzorgen en voor de belangstellenden zal er wederom een certificaat zijn voor deelname aan deze themadag fokkerij. De dag zal op de locatie Kynocenter Tilburg van Kees van Gorp zijn. We beginnen om 10 uur met een gezellig samenkomen onder het genot van een kopje koffie/thee. De vereniging zorgt voor wat versnaperingen, koffie en thee. Op de locatie zijn ook drankjes te koop. Eigen consumpties zijn niet toegestaan.

Deze dag is voor alle leden die iets meer willen weten over ons bijzondere ras!

Fokken met je hond

Verenigingsfokreglement (VFR)

Kees van de Sar

Als overkoepelende organisatie voor alles wat met het houden van honden te maken heeft, vindt de Raad van Beheer (RvB) het verantwoord fokken van gezonde en sociale rashonden erg belangrijk. Hoe doet de RvB dit? Door het opstellen van regels en het verlenen van ondersteuning aan fokkers van stamboomhonden bij het verantwoord fokken van stamboom pups. Hieronder een overzicht van een aantal regels en zaken waarbij de RvB betrokken is en/of ondersteuning verleent:

- opstellen van een duurzaam fokbeleid,
- verplichte registratie fokker bij overheid (UBN),
- UBN-nummer aanvragen,
- stambomen aanvragen voor pups,
- voorbereiding bezoek buitendienst RvB,
- gezondheidsonderzoeken,
- verenigingsfokreglement (VFR),
- DNA-afstammingscontrole.

Het volledige overzicht is terug te vinden op de website van de Raad van Beheer. In dit artikel wordt in detail uitleg gegeven over het verenigingsfokreglement (VFR).

Het verenigingsfokreglement (VFR)

De rasverenigingen in Nederland willen de gezondheid van hun ras zo goed mogelijk borgen. Om dit zeker te stellen heeft elke aangesloten vereniging een fokbeleid opgesteld volgens het format: Verenigingsfokreglement (VFR). In het fokbeleid staat omschreven hoe je verantwoord kunt fokken en waarmee je allemaal rekening moet houden.

Het VFR is een fokreglement dat elke rasvereniging voor het eigen ras maakt. Deze VFR's zijn toegesneden op de huidige en gewenste situatie binnen het eigen ras zoals de vereniging dat voorstaat. Er kunnen verschillen zitten in de VFR's voor één ras wanneer er meer verenigingen het ras vertegenwoordigen. Het is aan de rasvereniging om keuzes in het fokbeleid te maken; rasverenigingen kunnen hier hun eigen identiteit in laten gelden.

Het VFR bestaat uit een aantal onderdelen. Er zijn onder andere:

- fokregels,
- welzijnsregels,
- gezondheidsregels,
- gedragsregels,
- exterieurregels,
- afspraken over de overdracht van puppy's aan de nieuwe eigenaren.

Daarnaast kan de vereniging zelf extra artikelen toevoegen om het fokbeleid beter op het ras en de leden toe te spitsen. Deze artikelen mogen niet in strijd zijn met het Kynologisch Reglement (KR). Het uitgangspunt is dat de VFR's

volgens een vast format zijn opgesteld en daardoor makkelijk met elkaar te vergelijken zijn.

Meest gestelde vragen over het verenigingsfokreglement

WAT IS HET VERENIGINGSFOKREGLEMENT?

Het verenigingsfokreglement is een fokreglement dat elke rasvereniging voor het eigen ras maakt volgens een vastgesteld format. Het VFR bestaat uit meerdere onderdelen die in een vaste volgorde worden genoemd. Het VFR wordt goedgekeurd door de leden van de rasvereniging (via een Algemene Leden Vergadering) en wordt vervolgens ter beoordeling voorgelegd aan de Raad van Beheer.

WAT HOUDT DE BEOORDELING VAN DE RAAD VAN BEHEER IN?

De Raad van Beheer controleert of het verplichte format is gevolgd. Daarnaast mag het VFR niet in strijd zijn met het KR. Er vindt geen inhoudelijke toets plaats. De Raad van Beheer bekijkt dus bijvoorbeeld niet of in het VFR alle voor het ras relevante aandoeningen benoemd worden.

WAAROM EEN VFR?

De rasverenigen in Nederland willen de gezondheid van hun ras zo goed mogelijk borgen. Om dit zeker te stellen heeft elke vereniging een fokbeleid opgesteld. In het fokbeleid staat omschreven hoe je goed kunt fokken en waarmee je allemaal rekening moet houden.

WAT STAAT ER IN HET VFR?

Het VFR bestaat uit een aantal onderdelen. Er zijn onder andere fokregels, welzijnsregels, gezondheidsregels, gedragsregels, exterieur-regels en afspraken over de overdracht van pups aan de nieuwe eigenaren. Daarnaast kan de vereniging zelf extra artikelen toevoegen om het fokbeleid beter op het ras en de leden toe te spitsen.

WAAROM ZITTEN ER VERSCHILLEN TUSSEN DE VFR'S?

De rasverenigen in Nederland willen de gezondheid van hun ras zo goed mogelijk borgen. Rasverenigen van hetzelfde ras kunnen hierbij anders denken over hoe je de gezondheid het beste kunt borgen. Sommige rasverenigen willen veel screeningsonderzoeken uitvoeren, andere rasverenigen leggen de focus op een ander onderdeel zoals gedragskenmerken.

WIE MOETEN ZICH AAN HET VFR HOUDEN? / WIE CONTROLEERT ER OF DE REGELS WORDEN NAGELEEFD?

Alle fokkers die aangesloten zijn bij een rasvereniging, moeten zich houden aan het VFR dat hun vereniging heeft opgesteld. Het VFR bevat een aantal artikelen die per definitie verplicht zijn, deze zijn overgenomen uit het KR. Een voorbeeld hiervan zijn de welzijnsregels uit het Basisreglement Welzijn en Gezondheid. De naleving hiervan wordt gecontroleerd door de Raad van Beheer. De rasvereniging controleert op naleving van het VFR en zorgt voor de handhaving.

WAT IS HET BELANG VAN HET VFR?

Het fokken van honden vereist beleid en visie. Rasverenigen kunnen dit verwoorden in het VFR en hun leden verplichten zich daaraan te houden.

WAT MOET/KAN DE CONSUMENT HIERMEE?

Door een pup te kopen bij een fokker die is aangesloten bij de rasvereniging, weet je dat er extra aandacht is voor onder andere welzijn, gezondheid, gedrag, exterieur en dat er afspraken zijn gemaakt over de overdracht van de pup aan de nieuwe eigenaar.

HOE ZIET HET VFR ERUIT?

De laatste uitgave van het VFR-format is te vinden en te downloaden op de website van de Raad van Beheer.

HET VERENIGINGSFOKREGLEMENT VAN DE HOVAWART BOND NEDERLAND

Het verenigingsfokreglement van de Hovawart Bond Nederland is op onze website te vinden en te downloaden via deze qr code:

Onderzoek bewijst: Slimste hondenras ter wereld is Belgisch

Het slimste hondenras ter wereld is Belgisch. In een onderzoek met meer dan 1.000 honden kwam de Mechelse Herder als beste naar voren op verschillende cognitieve taken. De Bordercollie is een goede tweede.

1.002 honden van dertien verschillende rassen kregen van wetenschappers aan de Universiteit van Helsinki tien verschillende problemen voorgeschoteld. Zeven ervan focussten op cognitieve eigenschappen, drie op gedrag. De Mechelse Herder blonk uit in zowat alle tests en mag vanaf nu de slimste aller honden genoemd worden.

Geen verrassing, vindt dierenarts Bart Stegen. "Twee rassen steken erboven uit op cognitief vlak: de Mechelaar en de Bordercollie. Beide rassen waren oorspronkelijk actief op boerderijen om kuddes te begeleiden. Daarvoor is zelfcontrole nodig. Door de decennialange, natuurlijke selectie is die zelfcontrole alleen maar versterkt." Het is dan ook geen toeval dat de Mechelse Herder wereldwijd wordt gebruikt als politiehond. "Hun cognitieve kwa-

liteiten zorgen ervoor dat ze goed te trainen zijn. En bovendien hebben ze een goed ontwikkeld reukorgaan, beter dan dat van Bordercollies. De combinatie van die twee factoren maakt ze ideaal voor speurwerk", aldus Stegen.

Ook de populaire Labrador en Golden Retriever werden opgenomen in de studie, maar die bleken in het algemeen toch iets minder goed te scoren. Op één vlak blonken ze wel uit: de interpretatie van menselijke gebaren. Stegen: "Het zijn sociaal vaardige dieren, maar door het feit dat ze iets minder slim zijn, zijn ze minder getriggerd om van alles te gaan exploreren. Dat maakt hen doorgaans een goede gezinshond."

De vier slimste hondenrassen:

1. Mechelse Herder
2. Bordercollie
3. Hovawart
4. Spaanse waterhond

bron: nieuwsblad.be (Gilles Liesenborghs)

Een mooie, bijzondere nacht...

Nadat Jones op 30 december in de avond met vuurwerk in de lucht zelf succesvol vuurwerk had gemaakt met Laska (Lady Gaga), kreeg ik op donderdag 1 maart 21.30 uur telefoon van Kees "Bevalling is begonnen!". Hop in de auto, want dat wilde ik niet missen. Hoe bijzonder, dat onze lieve, blij Hovawart papa zou gaan worden!

Bij aankomst lag Laska al in de werpkist. Hijgen, onrust, maar ook heel lief en toegankelijk. Na ongeveer 45 minuten aan weeën was het zover, om 22.20 werd het eerste pupje geboren. Een blond reutje, een mini-Jones dus ;-), hij woog 560 gram, wat blijkbaar best wel

flink is. Prachtig om te zien, hoe Laska hem van top tot teen helemaal schoonlikte om hem vervolgens naar achteren te duwen richting haar tepels, zodat deze wurm vast kon gaan drinken.

Heel even tijd om bij te komen om een uur later weer een pupje op de wereld te zetten. Dit keer een zwart/blond reutje. Ook nu weer beet Laska de navelstreng door, en ruimde ze zelf alle 'rommel' op. Echt zo mooi! En, wat een geluid maken deze beestjes meteen. Die maken, terwijl ze nog niets kunnen zien of horen, heel goed duidelijk wat ze willen!

verschoenen we de bak, verse kleden erin, Laska kan even haar behoefte gaan doen en moeder en kinders kunnen heerlijk warm onder de lamp. Echt, je kunt ernaar blijven kijken. Zó lief! Gelukkig is alles goed gegaan.

Als ik uiteindelijk om 4.30 uur weer thuis binnenstap, komt Jones slaperig van zijn kleed en besnuffelt me van top tot teen, likt aan mijn handen, broek en schoenen, alsof hij weet wat er gebeurd is. Ik geef hem nog een knuffel en zeg hem dat hij trots kan zijn op zijn mooie kroost. Dan snel naar bed, nog even paar uur slapen voordat de dag weer begint.

Daarna gaat het snel. Om 0.15 uur pup 3 een zwart/blond teefje, om 0.30 uur pup 4 een blond teefje en om 0.48 uur een zwart/blond teefje. Wát een prestatie van Laska!!

En een paar van deze pups werden helemaal in het vlies geboren. Echt zó bijzonder om te zien! En bij eentje trok Laska de pup er helemaal zelf uit en likte daarna het vlies eraf. Hierna volgde een pauze, nou ja pauze.... Laska was druk met iedereen likken, verzorgen en naar haar tepels dirigeren, waar het ondertussen al aardig druk begon te worden ;-).

En dan om 1.56 uur weer weeën en wordt pup 6 geboren, een blond teefje van maar liefst 585 gram. Als moeder van 3 heb ik diep respect voor Laska. Je zult maar met al 5 smakkers aan je borst weer moeten persen! Vervolgens komt om 2.38 uur de heksenluis ter wereld, een zwart/blond reutje. En dan is het spul compleet. Als Laska weer een beetje is bijgekomen,

Wat heb ik genoten van dit hele (voor mij) avontuur. De bevalling, maar zeker ook het vele puppykroelen samen met onze kinderen. Jones samen met zijn nakomelingen zien. En de smurfjes zien ontwikkelen tot stoere pups die allemaal een heel fijn thuis gekregen hebben. Gelukkig trainen er nog een aantal bij Kees zodat ik ze een beetje kan volgen...

Tanja den Dunnen

Peter

Kees van Gorp

Een van de oudste en langst aanwezige leden van onze vereniging is Peter uit Geldrop. Hij heeft al twee Hovawarts gehad, die gelukkig beide oud mochten worden. Peter had nu ook weer heel graag een derde Hovawart gekregen. Hij stond bij mij alweer een hele tijd op de wachtlijst en was zo ongeveer aan de beurt. Gezien Peter niet meer de jongste is, besloot ik contact op te nemen. Ik wilde weten, hoe het met hem ging en ook gewoon weer eens herinneringen uit het verleden ophalen. Peter was in het verleden nooit te beroerd om eens een dagje te komen helpen op de locatie. Samen met een paar andere 'oudgedienden' was er een heel leuk groepje dat veel leuke herinneringen deed boven komen.

Peter kwam altijd met de trein naar Tilburg of liet zich door zijn zoon Pascal brengen. Hij was een echte dierenvriend, die zijn hart aan konijnen gegeven had en daar echt alles van wist. Hij hielp me ook op onze clubkinderboerderij die we destijds hadden. Daarnaast was hij een hovawartliefheb-

ber pur sang. Zijn eerste Hovawart had helaas HD, waardoor er wat beperkingen waren. De tweede was een gezonde dame met een kleine handleiding. Na hem dus heel veel jaren niet meer gezien te hebben, besloot ik naar Geldrop te rijden. Even een bezoekje. Al heel snel werd het mij duidelijk, dat 10 tot 15 jaar een heleboel veranderen in een mensenleven. Het was me meteen duidelijk dat een nieuwe Hovawart een grote wens was die eigenlijk niet meer vervuld kon en mocht worden. Peter heeft een vorm van Parkinson gekregen, zijn vrouw Joke zit voor een groot gedeelte van de dag in een rolstoel. Tja, je schrikt dan wel heel erg en begrijpt dat ondanks de grote wens en de liefde voor een hond dit toch eigenlijk niet tot de mogelijkheden behoort. Tja, hoe ga je jezelf op een nette manier opstellen en uitleggen, dat hier een Hovawart niet meer kan en mag worden geplaatst. Ik zocht contact met de dochter Nicolle, die haar vader alles gunt en al heel vaak naast de reguliere mantelzorgers als extra mantelzorger functioneert. Peter is geen makkelijk baasje geworden door zijn ziekte. Natuurlijk is er boosheid, frustratie en spelen er emotionele dingen.

Ik heb een gesprekje met Peter gehad nadat ik me hier eerst goed op heb voorbereid. Het is echt niet fijn om iemand te moeten duidelijk maken dat voor hem een Hovawart houden niet meer kan, terwijl dat zijn vurige wens is. Na de uitleg, die natuurlijk niet zomaar begrepen werd, heb ik afgesproken om Peter op te halen en hem een leuke dag op mijn kynocenter te bezorgen. Ik ging hem halen om met de honden - en vooral ook met de pups - te laten spelen. Daarna nog even samen ergens iets eten en dan weer terug naar huis. Natuurlijk

deed ik dit in de hoop dat hij zou inzien dat het wel heel zwaar is om een pup/hond te hebben. Hij heeft zichtbaar genoten en ik heb hem thuis afgezet na een voor hem heel leuke dag. Peter begrijpt het nog steeds niet, hij wil en zal een Hovawart hebben, is zijn stellige overtuiging. Jammer, dat mensen zich door hun ziekte of beperking soms een wens ontnomen zien worden. Laten we ons allemaal realiseren dat als we iets leuks met onze dieren ondernemen, er mensen zijn die het heel leuk vinden om eens opgehaald te worden om aan zo'n leuke activiteit mee te doen. Peter genoot van de dag op het kynocenter. Hopelijk was dit niet voor het laatst. Het is heel jammer, dat ik Peter ondanks alle tijd, zorg en goede bedoelingen niet tot het nodige inzicht heb kunnen brengen. Het zou hem zo veel rust kunnen geven. Hopelijk ben ik over een tijdje in de gelegenheid hem nog eens een leuke dag te bezorgen.

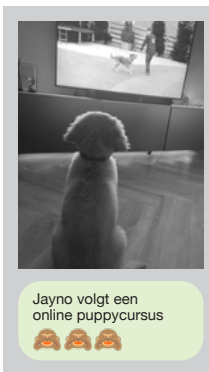
“Ik hou van een hond die weet wat hij zélf wil”

Interview met Gerco Gijsbers

Hetty Slaats

Sinds 27 april is Gerco de gelukkige eigenaar van een prachtige blonde hovawartpup. Omdat ik hem nog niet zo goed ken, vraag ik hem kort iets over zichzelf te vertellen. Gerco woont met zijn vriendin Marieke in Gorinchem, werkt als operationeel expert bij de politie, houdt van een Bourgondische levensstijl, van lekker buiten zijn en met vrienden leuke dingen doen. Zo nu en dan mountainbiket hij. Wat Gerco vergeet te vertellen is, dat hij een aardige dosis humor heeft. Zie het volgende WhatsApp-bericht:

Terwijl vriendin Marieke met Jayno druk bezig is met de puppycursus, heeft Gerco even tijd om wat vragen te beantwoorden.

Hoe heb je het ras Hovawart leren kennen?

Oh, dat is wel even geleden, mijn vorige hond was ook een Hovawart. Voordat ik die hond kreeg, ben ik op zoek

gegaan naar een ras dat me aansprak. Via internet ben ik bij de Hovawart terechtgekomen en bij Kees komen kijken. Dat is nu ongeveer 15 jaar geleden. Aanvankelijk wilde ik een zwart-blonde, maar het werd een blonde en de nieuwe pup is nu ook blond.

Wat spreekt je aan in het ras?

Het eigenzinnige, ik hou van een hond die weet wat hij zélf wil. En ik hou van een redelijk sportieve hond. Mijn vorige hond kwam ook van Kees. Hij was van de Z-worp, zijn moeder was Pochia Ghaya. Pochia Ghaya zit ook in de lijn van Jayno. Dat is wel leuk. Zenek, ik noemde hem Tjardo, is bijna 14 jaar geworden. Tjardo heeft van alles meegemaakt. Hij kwam al met een gebroken poot uit het nest, zijn moeder was erop gaan zitten. Dat is gelukkig allemaal goedgekomen. Toen hij ongeveer 2,5 jaar oud was, sprong hij naar een kat op het tuinhuisje. Toen ging het mis, zijn poot draaide dwars en brak. Er moest een stalen pin in. Wat zijn die Hovawarts toch hard voor zichzelf, echt bizar, hij piepte maar een keer! Tjardo bleek allergisch te reageren op de pin, hij moest er dus weer uit. Ik heb wel veel

getraind met Tjardo. Ik heb er ook over gedacht om agility met hem te doen, maar heb toch maar besloten om dat niet te doen, het zou te veel belasting zijn geweest voor zijn poot. De poot die gebroken is geweest, heeft daarna ook altijd iets schuin gestaan. Ik heb dat verder nooit als een belemmering gezien. Bij ons in de buurt zijn leuke natuurgebieden waar hij kon zwemmen. Hij had het goed naar zijn zin.

Herken je al duidelijke karaktertrekken bij Jayno? vind je dat het typisch hovawarttrekken zijn?

Zeker, hij probeert Marieke heel erg uit, dat doet hij nu ook hier bij het trainen. Bij mij volgt hij heel attent, met zijn kopje schuin, zo steeds naar mij omhoogkijken. Het is een donderstraal, hij doet het leuk, hij is superslim en heel leergierig. Hij werkt voor een snoepje, wordt graag beloond. Hij gaat staan alsof hij plast, enkel om ‘Goed zo!’ te horen. Hahaha, ik moet dan goed kijken of hij wel echt plast of het maar faket.

Wat vind je het leukste aan Tjardo en Jayno?

Tjardo was echt mijn maatje geworden. Hij was echt een ondeugd, hier liep hij vaak als paradepaardje op het veld en thuis was hij

dan soms een draak. Hij had een heel eigen karakter. Jayno is ook een boef. Het uitproberen is heel grappig. Voor Marieke is dat natuurlijk wat minder leuk.

Heb je speciale plannen met Jayno?

Nee, niet specifiek. Ik wil een hond waar ik lekker sociaal mee kan zijn. Ik denk niet aan een speciale training zoals speuren of zo. We beginnen nu maar eens met de puppycursus en waarschijnlijk gaan we dan wel door met ‘gehoorzaamheid’.

Gaat Jayno mee als jullie op vakantie gaan?

Ja, nu wel, over twee weken gaan we naar Frankrijk, naar de Middellandse Zee. Ik vind hem nog te jong om hem ergens heen te brengen. In oktober gaan we waarschijnlijk vliegen, dan kan hij niet mee. Als we weekendjes weggaan, gaat hij ook mee.

Wat vind je belangrijk om te weten voor mensen die nog geen ervaring hebben met de Hovawart?

Weet waar je aan begint, het kan een pittige hond zijn, maar met goede begeleiding kun

je er een heel leuke hond van maken. Het vraagt ook veel van jezelf, wij gedragen ons als mensen en de hond reageert daarop. Dus je moet goed weten wat je zelf aan het doen bent. Jouw gedrag roept een reactie van de hond op.

Zou je bij een eventueel volgende hond weer een Hovawart als huisgenoot kiezen?

Ja, ik ben verknocht geraakt aan het ras. Ik ben opgevoed met Herders en Ierse Setters. Mijn zus heeft een Gordon Setter, leuk maar enorm zenuwachtig. Ik hou meer van het herderachtige. De Hovawart kan zo lekker onschuldig kijken 'Ik heb toch niks verkeerd gedaan?'

Spreken de activiteiten die HBN aanbiedt, je aan? Ga je misschien aan bepaalde activiteiten deelnemen?

Zeker, maar door onregelmatige diensten is niet alles te combineren.

Zijn er artikelen in ons clubblad die je bijzonder aanspreken?

Het clubblad spreekt me wel aan, stukjes zoals dit interview waarin mensen over zichzelf en hun honden vertellen, vind ik leuk. Ook de artikelen van Kees over gedrag, met bepaalde adviezen, vind ik erg interessant. Je pikt er altijd dingen van op die je in de praktijk kunt gebruiken.

Waar zou je mee af willen sluiten?

Het is elke dag weer genieten van de Hovawart, van Tjardo en van Jayno. Af en toe heeft Tjardo ook wel het bloed onder mijn nagels vandaan gehaald. Hij heeft ooit alles gesloopt in huis, de Luxaflex, de kasten, alles. Hij had toen ook zelf overal verwondingen, de Luxaflex is scherp. Geen idee wat de oorzaak is geweest. Ik denk zelf, dat er toen in zijn kopje iets niet in orde is geweest. Daarna heeft hij het nooit meer gedaan en hij heeft toch nog een aantal jaren geleefd. Ik vind het leuk dat Jayno weer uit de lijn van Tjardo komt, ik zie nu al dezelfde karaktertrekken. Tjardo was wel sneller zindelijk. Misschien kwam dat door het gebroken pootje, waardoor hij minder mobiel was en minder makkelijk van zijn eigen plekje kon komen.

Mag je een pup of hond tegen de grond drukken?

Kees van Gorp

Je 'betrap' je hond op ongewenst gedrag en hebt 'gehoord van een expert' dat je de hond maar even op de grond moet drukken tot hij muistil ligt! Vaak wordt deze handeling verricht omdat we er wel eens van gehoord hebben..... Je zult hopelijk niet blindelings aangenomen hebben dat dit goed is en er wellicht wat vragen bij hebben.

De vraag is niet of iets wel of niet mag, maar waarom je het doet en waarvoor het nodig is? Wat voor andere mogelijkheden heb je eigenlijk? Heel vaak heeft het te maken met visie, met waarnemingen goed interpreteren en dus je kennis vergroten. Dat geldt ook zeker in het aangehaalde voorbeeld van 'corrigeren'.

Waarom zou je je hond tegen de grond drukken? Een van

de redenen waarom mensen dit zouden doen, is uit dominantie. Ik denk dat het gedrag is ontstaan uit de gedachte, dat we ons dan zéér dominant naar de hond opstellen. De hond wordt op de grond gedrukt om hem te laten zien, wie de baas is en wie overwicht op de hond heeft. Dat dit een misverstand is, is uit onderzoeken gebleken. Overigens zijn er ook nog steeds 'deskundigen' die het tegendeel op deze visie willen bewijzen. Ook ik heb vroeger geleerd in mijn opleiding, dat deze handeling effectief en correct was/is.

Je hond kan inderdaad op het moment van de handeling een voor jou onderdanige houding aannemen. Dit gebeurt dan overigens onder druk en niet uit vrije wil of keuze. De druk wordt door deze handelwijze hoog opgevoerd maar gebeurt ook heel geforceerd. De correctie vindt dus plaats onder 'dwang'. De hond leert hiervan niets en deze manier van communiceren is heel vreemd voor de hond, waardoor hij niets of nauwelijks iets leert. Het is zelfs heel reëel dat de hond in verzet gaat! Heftig protest, een onnodig gevecht en de nervositeit kan hoog oplopen. Er zijn genoeg honden die in meer of mindere mate gaan spartelen en heel onrustig of zelfs helemaal gek worden. Er zijn ook honden die zich overgeven en

alles ondergaan. Dat betekent echter niet dat ze op hun gemak zijn en dit doen om dat ze jou nu als ranghoogste zien. Integendeel, ze zijn waarschijnlijk onder de indruk. Door het onder de indruk zijn van deze handelwijze kan de hond wel stoppen met het ongewenste gedrag. Het straffen kan dus wel stoppen van ongewenst gedrag opleveren. Alleen zal dit stoppen de band met de hond niet verbeteren of versterken! Het is het onderdrukken en niet het oplossen van het probleem/conflict. Als het baasje dit niet begrijpt of als de hond deze 'oplossing' niet begrijpt, is er een miscommunicatie. Je moet als baasje heel goed weten wat je doet en waarmee je bezig bent. Probeer de hond te laten begrijpen welk gedrag je niet wenst door dit rustig duidelijk te maken met een rustige stem en beloon de hond zodra hij gewenst gedrag toont. Word ook geen wandelende koekjestrommel! Belonen door middel van spel of positieve aandacht leidt vaak tot een betere relatie met de hond. In een betere relatie zal de hond meer duidelijkheid van zijn baas krijgen en de hond meer begrip tonen.

Op vakantie en een pension nodig?

Dit kan heel kleinschalig op onze locatie in Tilburg. Natuurlijk moet er snel gereserveerd worden om teleurstellingen te voorkomen. Het op kleine schaal werken betekent dat we strikte regels hebben, zodat we de honden optimaal kunnen verzorgen. Ook ongecastreerde reuen zijn welkom, loopse

teven onder speciale voorwaarden. Lees deze voorwaarden op de website. Op www.kc-tilburg.nl vindt u informatie en kunt u reserveren. U ontvangt een bevestiging per e-mail. Wij verwachten dat u de gereserveerde dagen betaalt, ook als u er toch geen gebruik van maakt.

www.kc-tilburg.nl

